

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/56/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6911210073
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6911210073.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúci v senáte v zložení JUDr. Mária Podhorová, predsedníčka senátu, JUDr. Peter Priehoda, JUDr. Mária Trubanová, PhD., členovia senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. č. XXX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v F. Z., dieťa rodičov, matka - W. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., G. č. XXX, otec - A. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. č. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9P/27/2011 - 33 zo dňa 05. 03. 2012, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp. zn. 8P/143/2003 - 32 zo dňa 04. 02. 2004 vo výroku o výživnom na maloletú D. C. tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca A. C. zo sumy 1.000,- Sk na sumu 100,- eur mesačne, ktorú je povinný platiť otec do konca toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky počnúc dňom 01. 08. 2011, uložil otcovi vyrovať zaostalé výživné za obdobie od 01. 08. 2011 do 31. 03. 2012 vo výške 400,- eur v 10,- eur mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom apríl 2012 pod stratou výhody splátok. O trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení prvostupňový súd opierajúc sa o ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 5 zákona o rodine uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že otec pracuje a jeho čistý mesačný príjem so započítaním daňového bonusu za obdobie 2010 až november 2011 a náhrady príjmov za nemoc bol vo výške 581,41 eur, má vyplácané cestovné náhrady nie pravidelne, za 12 mesiacov boli vyplatené vo výške 838,71 eur, zohľadniac pravidelné mesačné výdavky otca, a to výživné na syna I. 50,- eur mesačne, polovicu výdavkov za nájomné a služby spojené s bývaním u priateľky vo výške 71,- eur, zostáva otcovi bez cestovných náhrad suma 460,- eur, z ktorej sumy súd určil výživné 100,- eur ako primerané veku dieťaťa a skutočnosti, že vyživovacia povinnosť je upravovaná po 8 rokoch. V súvislosti s ďalšími výdavkami otca, ako vykonávaná exekúcia z príjmu, prvostupňový súd zdôraznil, že výživné je prednostná pohľadávka. Výživné súd určil s počiatkom stanovenia dňom 01. 08. 2011 v súlade s návrhom matky, k čomu za obdobie do 31.03.2012 je zaostalé výživné vo výške 400,- eur, ktoré umožnil otcovi vyrovať v splátkach po 10,- eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom apríl 2012 pod stratou výhody splátok. Rozhodnutie o trovách konania prvostupňový súd odôvodnil § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote otec prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, v ktorom medzi iným uviedol, že podľa neho súd neúplne zistil skutkový stav vo veci a na základe doposiaľ

vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tiež súd posledné pojednávanie vykonal bez jeho prítomnosti, s čím súhlasil, ale nepredpokladal, že súd rozhodne. Má za to, že súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho možnosťami a schopnosťami prispievať na výživnom, vzal do úvahy, že okrem maloletej D. má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť, prispieva na spoločnú domácnosť v jednej polovici jeho priateľke, nevzal však do úvahy skutočnosť, že pracuje mimo miesta bydliska, chodí na týždňovky a zamestnávateľ nepravidelne vypláca cestovné náhrady, za 12 mesiacov mu vyplatil sumu 838,71 eur, musí však hradiť aj ubytovanie a stravu, čo predstavuje asi 200,- eur mesačne. Vie, že je výživné ako prednostná pohľadávka, ale má za to, že súd musí zobrať do úvahy, že voči nemu je vedené exekučné konanie, musí uhrádzať nedoplatky na dlžnom poistnom za neodvádzané preddavky na verejné zdravotné poistenie za minulé obdobie, na čom dlhuje 538,- eur. Aj matka by sa mala podieľať na výchove spoločného dieťaťa primerane, aj keď uznáva, že svoju starostlivosť poskytuje osobnou starostlivosťou. Je si vedomý, že od posledného určenia vyživovacej povinnosti na maloletú D. uplynulo 8 rokov a jej oprávnené potreby sa zmenili tým, že je žiačkou základnej školy. Chodí do základnej školy trvalého bydliska a otec nemá vedomosť o žiadnych jej mimoškolských aktivitách, na ktoré by sa vyžadovali zvýšené náklady. V minulosti jej aj mimo bežného výživného prispieval na kúpu rôznych pomôcok do školy, na úhradu školy v prírode, na oblečenie a pod.. Podľa jeho názoru, vychádzajúc z jeho schopností a možností sa mu javí primerané výživné na maloletú dcéru D. vo výške 80,- eur mesačne. Suma určená súdom v súčasnej dobe sa mu zdá neprímeraná, musí odpracovať mesačne 200 hodín, aby bol schopný prispievať na výživnom sumou 50,- eur, súdom určenú sumu nebude schopný platiť. Poukazuje, že matka podala návrh ešte v roku 2011, súd by o spätnom výživnom mal rozhodovať len v ojedinelých a naliehavých prípadoch. Matka ničím nepreukazovala a súd podľa jeho názoru ani nezisťoval, či také okolnosti existujú, preto mal určiť zvýšenie výživného dňom právoplatnosti rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V prílohe priložil upovedomenie o exekúcii, výkaz nedoplatkov na verejné zdravotné poistenie a rozsudok okresného súdu sp. zn. 8P/134/2011.

K odvolaniu otca zaslala matka vyjadrenie, v ktorom uviedla, že rozhodnutie prvého stupňa v napadnutom rozsahu považuje za vecne správne. Podľa nej, ak by stav výšky výživného zostal tak, ako to navrhuje vo svojom odvolaní otec maloletej, tak by bola porušená základná zásada, že dcéra D. má právo podieľať sa na životnej úrovni otca. Navrhovaná výška výživného preukazuje, že aj pri jej povinnosti plniť si vyživovaciu povinnosť s prihliadnutím na osobnú starostlivosť, by výživné na dcéru a tým aj jej životná úroveň bola neporovnateľne nižšia, ako je životná úroveň otca. Správne ustálil prvostupňový súd, že otcovi po zohľadnení nevyhnutných výdavkov na bývanie a ďalšej vyživovacej povinnosť zostáva z príjmu 460,- eur. Po odpočítaní prisúdenej výšky výživného by otcovi zostávalo na úhradu jeho životných potrieb a udržanie si životnej úrovne 360,- eur. Dcéra okrem osobnej starostlivosti zo strany matky nemá iný príjem, keďže matka je nezamestnaná, čiže v prípade vypočítania rovnakej sumy výživného z jej strany ako bola prisúdená otcovi, by príjem maloletej bol fakticky 200,- eur. Matka si uvedomuje jej potreby a najmä právo podieľať sa na životnej úrovni otca, potom návrh otca na zníženie výšky výživného na 80,- eur mesačne je neodôvodnený. Uvádza, že prisúdená výška výživného korešponduje s oprávnenými potrebami dcéry aj s možnosťami otca maloletej. Navrhuje, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

K odvolaniu otca zaslal vyjadrenie aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny F. Z., v ktorom uviedol, že od poslednej úpravy výživného v roku 2004 sa zvýšil vek maloletej, stúpili náklady na zabezpečenie jej potrieb v súvislosti s jej nástupom do školy a tým matke vznikli náklady spojené so školskými aj mimoškolskými aktivitami. Matka sa o dieťa osobne stará, otec okrem bežného výživného ničím iným neprispieva na výživu maloletej, ďalšie potreby zabezpečuje sama matka zo svojho príjmu. K námietke otca, že súd pri vykonávaní dokazovania netrval na tom, aby matka preukazovala konkrétne výdavky na starostlivosť o dieťa, ako aj na tie okolnosti, ktoré by boli odôvodnili určenie výživného so spätnou platnosťou uviedol, že matka maloletého dieťaťa poskytuje protihodnotu finančného plnenia výživného osobnou starostlivosťou, na ktoré okolnosti musí súd prihliadať zo zákona. Matka žiadala zvýšiť výživné od 01. 08. 2011, teda od podania návrhu. Zvýšenie výživného je možné žiadať aj späťne od obdobia, kedy sa zmenili pomery odôvodňujúce zvýšenie, najviac však tri roky späťne od podania návrhu. V tomto prípade môžeme ako zmenu od posledného rozhodnutia uviesť nástup otca do zamestnania, kedy životná úroveň a príjmy otca boli výrazne zvýšené, preto matka maloletej D. mohla žiadať o zvýšenie výživného aj za dlhšie časové obdobie ako za obdobie od 01. 08. 2011. Má za to, že súd pri určení výživného postupoval správne. Zo strany otca určil vyššie výživné, pretože matka v súčasnej dobe i

napriek tomu, že žije v partnerskom vzťahu, je nezamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi a ÚPSVR a okrem maloletej D. zabezpečuje starostlivosť o ďalšie maloleté dieťa A., narodeného v roku XXXX. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil v celom rozsahu a odvolanie otca zamietol.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej aj „OSP“) prejednal odvolanie otca v rozsahu danom § 212 ods. 2 písm. a) OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP.

Podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9P/27/2011 a vychádzal zo zistenia, že predmetom konania je návrh matky na zvýšenie výživného podaný na súd dňa 13.09.2011 vo veci starostlivosti o maloletú D. C., ktorá je zverená do osobnej starostlivosti matky, pretože rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, pričom podľa rozsudku Okresného súdu vo Veľkom Krtíši sp. zn. 8P/143/2003 - 32 zo dňa 04. 02. 2004, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.02.2004, sa otec zaviazal platiť na maloletú D. sumou 1.000,- Sk. Maloletá D. je toho času žiačkou H. ročníka základnej školy, žije s matkou, ktorá hradí všetky jej výdavky, matka žiadala zvýšené výživné 170,- eur od 01.08.2011. Otec maloletej D. pracuje, jeho čistý mesačný príjem so započítaním daňového bonusu za obdobie 2010 až november 2011 a náhrady príjmov za nemoc bol vo výške 581,41 eur + nepravidelne vyplácané cestovné náhrady, za 12 mesiacov boli vyplatené v celkovej výške 838,71 eur. Otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť na syna I. vo výške 50,- eur. Matka je nezamestnaná, má vyživovaciu povinnosť aj voči maloletému A.. Okresný súd zisťoval zárobkové pomery rodičov, ich možnosti a schopnosti.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že otcom napadnuté rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, pretože na zvýšenie výživného sú splnené podmienky vymedzené v ust. § 78 ods. 1 a 3 zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o rodine“), to znamená, že matka v konaní preukázala, že došlo k takej zmene pomerov, ktoré v zmysle citovaného ustanovenia odôvodňovali zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletej D. (rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 8P/143/2003 - 32 zo dňa 04. 02. 2004). V konaní bolo preukázané, že za obdobie od poslednej úpravy výživného (04.02.2004) došlo k takej zmene oprávnených potrieb maloletej, najmä v súvislosti s jej fyzickým vekom (XX.XX.XXXX maloletá D. dovŕšila X rokov, je žiačkou X. ročníka základnej školy) a vývojom životných nákladov (§ 78 ods. 3 zákona o rodine, tzv. valorizačná klauzula), ktorá objektívna skutočnosť sama o sebe by mohla odôvodniť zmenu výšky výživného a zmenu pomerov a odôvodňovala zmenu citovaného rozhodnutia Okresného súdu vo Veľkom Krtíši v rozsahu vyživovacej povinnosti.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali v tejto veci správnosť rozsudku prvého stupňa, súd prvého stupňa venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností dôležitých pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom, vrátane skutočností dôležitých pre určenie výšky výživného, dostatočne teda zistil skutkový stav a mal spoľahlivé dostatočné podklady pre rozhodnutie vo veci a postupoval zákonne a správne, keď rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch napadnutého rozsudku. Tieto výroky prvostupňový súd aj adekvátne odôvodnil, s ktorými dôvodmi sa v celom rozsahu odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje. Na prekážku správnosti a zákonnosti uvedeného rozhodnutia nie je ani odvolacia námietka otca, že prvostupňový súd posledné pojednávanie vykonal bez jeho prítomnosti, s čím súhlasil, ale nepredpokladal, že súd rozhodne, k čomu odvolací súd poukazuje na § 101 ods. 2 OSP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihladne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

K ďalším dôvodom otca uvádzaných v odvolaní, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ prvostupňový súd zo zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že primerané výživné pre maloletú D. je 100,- eur mesačne, odvolací súd nezistil dôvod na zmenu tohto rozhodnutia podľa návrhu otca na 80,- eur, pretože určené výživné súdom prvého stupňa zodpovedá zistenému skutkovému stavu vo veci a zákonnej úprave (§ 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 78 ods. 1 a 3 zákon o rodine), ktorú prvostupňový súd správne na danú vec aplikoval. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie prvostupňového súdu tak, ako to určil a odôvodnil prvostupňový súd, zodpovedá zákonnej úprave ohľadom posúdenia schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov, ktorú skutočnosť otec namietal. Odvolací súd zdôrazňuje, že obaja rodičia majú voči dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť a jej plnenie je prvoradou povinnosťou rodičov, pričom vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem, môže byť plnená formou osobnej starostlivosti, príp. starostlivosti o domácnosť podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, formou poskytovania vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania a formou platenia výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.). Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že súd nevzal do úvahy, že pracuje mimo bydliska a má náklady na ubytovanie a stravu a zamestnávateľ mu nepravidelne vypláca cestovné náhrady, k uvedenému považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že do príjmov rodiča pre účely výživného sa okrem zárobku zohľadnia aj jeho ďalšie benefity z pracovného pomeru bez ohľadu na to, či sú vyplácané pravidelne alebo nepravidelne, ktorá skutočnosť rozhodne nemôže byť vyhodnotená na neprospech maloletého dieťaťa, ide napr. o cestovné náhrady, resp. diéty (stravné), ktoré súd započíta ako faktory určujúce životnú úroveň rodiča, ktorá je smerodajná pre určenie výšky výživného, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Pokiaľ je životná úroveň oboch rodičov rozdielna, čo v danom prípade je nesporné už len s ohľadom na zárobné pomery rodičov, keď matka ako nezamestnaná je bez príjmu oproti otcovi, ktorý má príjem zo zamestnania, ktorá skutočnosť sa premieta do zákonnej vyživovacej povinnosti a teda miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká. Na základe uvedeného nebol nesprávny postup prvostupňového súdu, keď v rámci príjmov otca maloletej D. zohľadnil aj vyplácané cestovné náhrady za 12 mesiacov vo výške 838,71 eur, čo je na mesiac priemer 69,89, ktoré jednak ovplyvňujú životnú úroveň otca a tiež osvedčujú jeho reálne zárobné možnosti. Ďalej v súvislosti s namietanými výdavkami otca a jeho úhradami na nedoplatky na dlžnom poisťovní, čo podľa otca súd mal zobrať do úvahy, odvolací súd poukazuje na § 62 ods. 5, prvá veta, zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pre inými výdavkami rodičov, ktoré zákonné ustanovenie sleduje plynule zvyšovanie miery rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa, tiež odvolací súd podotýka, že vzhľadom na vek maloletej možno v jej prípade ešte predpokladať ďalší nárast potrieb v súvislosti s prípravou na budúce povolenie, prípadným ďalším štúdiom, kedy zrejme budú musieť byť opätovne konfrontované jej odôvodnené potreby a možnosti a schopnosti povinného rodiča. V zmysle § 76 ods. 1 zákona o rodine sa výživné platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu a dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery (§ 78 ods. 1 prvá veta zákona o rodine), pokiaľ teda prvostupňový súd zvýšil výživné na 100,- eur mesačne, počnúc od 01. 08. 2011 na základe návrhu doručenom na súd 13.09.2011, takéto rozhodnutie nie je nesprávne a je v súlade so zákonnými požiadavkami, preto potom neobstojí aj odvolacia námietka otca o určení zvýšeného výživného dňom právoplatnosti rozsudku.

Zhrnúc uvedené a vyhodnotiac dôvody otca, odvolací súd nezistil dôvod na zmenu napadnutého rozsudku podľa návrhu otca, resp. jeho zrušenie a vrátenie prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov X : X.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.